Cor Wolzak

Cornelis Arnoldus Wolzak werd geboren op 12 juli 1890 in Nieuwer-Amstel. Hij handelde in Chinese exportartikelen in Nederlands-Indië en kwam in 1926 weer terug naar Nederland. Daarnaast had hij zijn eigen radiostation. Zoals velen die uit Nederlands-Indië kwamen, ging hij in Den Haag wonen. Cor Wolzak had met zijn eerste vrouw drie kinderen: Kees, Jan en Dini. Na het overlijden van zijn vrouw hertrouwde Cor in Den Haag met Gre (of Greet) van Buuren. Gre kwam uit Eerbeek.

Cor Wolzak was fanatiek scout. Hij was oubaas in Den Haag van de Nachtuilenstam bij de Ds Ferguson Padvindersgroep 10 van de NPV. Zijn zoon Kees was daar voortrekker (roverscout).

In 1931 kocht hij van de heer W.A. Sanders, eigenaar van papierfabriek ‘Coldenhove’, een stuk grond bij Eerbeek op de Veluwe. Als scout kampeerde hij daar. De familie Sanders waren ook scout. Het terrein was door zijn ligging en de variatie in het gebied door de stuwwallen, zandduinen en zandverstuivingen erg geschikt om te kamperen. Hij startte een kampeercentrum op het terrein.

Aan het begin van de oorlog moesten de bewoners van Brummen, op bevel van de Duitse bezetters, evacueren naar Hall en Eerbeek. Dit had te maken met de kazematten die op 3 km van Brummen aan de IJssel gelegen waren. Van de 4500 evacuees kwamen er 118 naar Kampeercentrum Coldenhove. Vrij snel begon Wolzak met verzetsactiviteiten zoals de opvang van teruggekeerde Nederlandse soldaten. Deze werden verborgen, kregen burgerkleding en te eten en ontsnapten aan krijgsgevangenschap. Het echte werk begon toen de zoon van Cor Wolzak, Lt. Kees, die de KMA in Breda had gevolgd, vanuit Den Haag naar Eerbeek kwam om de ‘OD’ (Ordedienst) op te richten. Er werd een terrein uitgezet voor het droppen van wapens en munitie. Enkele Eerbekers traden toe tot de OD. Kees Wolzak ging terug naar Den Haag, waar hij als lid van de Stijkelgroep verraden werd en gefusilleerd werd in Berlijn.

De verzetsactiviteiten in Eerbeek gingen door en bestonden vooral uit het verspreiden van illegale bladen als Trouw en Het Parool. Ook werd er geld ingezameld voor de KP (= landelijke knokploeg) in Drenthe. De KP zorgde dan voor bonkaarten, ook voor de in Eerbeek ondergedoken personen. Op Coldenhove doken Joden en door de SD (Sicherheitsdienst) gezochte personen onder. In september 1944 werden piloten en parachutisten tijdelijk ondergebracht om doorgezonden te worden naar Hoenderloo. Van hieruit gingen ze terug naar Engeland.

Naast Cor Wolzak opereerde op Coldenhove ook een Apeldoornse verzetsgroep, de GG-groep (Geert Gosens). De groep bestond uit zes mannen. Zij hadden op Coldenhove enkele kamertjes in de kantine als onderkomen. Hier werd de aanslag bij de Woeste Hoeve in de nacht van 6 op 7 maart 1945 voorbereid. In plaats van de bedoelde buit, troffen ze SS-

officier Hans Rauter, de nazi-Duitse leider van de politie in Nederland. Hans Rauter overleefde, zwaargewond, de aanslag. De vergelding kwam de volgende dag: 117 willekeurig gekozen gevangenen werden geëxecuteerd. Cor Wolzak wist niets van de voorgenomen aanslag. Hij hoorde er pas de volgende dag wat van. Door deze aanslag werd het kampeercentrum bezet door de Duitsers die op zoek waren naar de ‘terroristen’.

Cor is één van de grote verzetsmensen van Eerbeek. Hij kreeg op 12 maart 1947 de ‘Medal of Freedom’, de hoogste burgerlijke onderscheiding die door de VS aan burgers wordt toegekend. Postuum kreeg hij in 1985 samen met zijn vrouw, als Joods eerbetoon, de onderscheiding van Yad Vashem, de Rechtvaardigen onder de Volkeren. voor zijn vele goede werk voor Joodse onderduikers.

Op 10 december 1968 overleed Cor Wolzak in Eerbeek.

Meer informatie

Cornelis Wolzak - Historische gegevens en stambomen - MyHeritage
Eerbeek 1940-1945 (weggum.com)
Het Groene Blad, Jaargang 32
Medal of Freedom - Wikiwand
Coldenhove - Wikipedia
Wolzak Arnoldus & Greetje (van Buuren) (yadvashem.org)
Ons Spoor” – boek van de X groepen uit den Haag, 1915-1990, tekst Hans de Bruyn